

**Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích**  
**Teologická fakulta**  
**Katedra etiky, psychologie a charitativní práce**

**Bakalářská práce**

**Názor oběti domácího násilí na interdisciplinární spolupráci subjektů  
řešících případy domácího násilí v Plzni a jeho okolí**

**Vedoucí práce: Mgr. Lucie Maliňáková**

**Autor práce: Josef Bozděch**

**Studijní obor: Sociální a charitativní práce**

**Forma studia: kombinované**

**Ročník: III.**

**2015**

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

15. března 2015

.....  
Josef Bozděch

## Poděkování

„Děkuji vedoucí bakalářské práce paní Mgr. Lucii Maliňákové za odborné vedení mé práce, za poskytnutí odborných materiálů, cenných rad a zvláště motivace, bez kterých by tato práce nevznikla.“

# OBSAH

|  |    |
|--|----|
| Úvod .....   | 6  |
| 1 Domácí násilí .....  | 8  |
| 1.1 Původ a pojem domácího násilí .....  | 8  |
| 1.1.1 Pojem domácího násilí .....  | 8  |
| 1.1.2 Původ domácího násilí .....  | 8  |
| 1.2 Znaky, formy a fáze domácího násilí .....                                  | 9  |
| 1.2.1 Znaky domácího násilí .....  | 9  |
| 1.2.2 Formy domácího násilí .....  | 10 |
| 1.2.3 Fáze domácího násilí .....   | 12 |
| 1.3 Pachatelé a oběti domácího násilí .....                                    | 13 |
| 1.3.1 Pachatelé domácího násilí .....  | 13 |
| 1.3.2 Oběti domácího násilí .....  | 14 |
| 1.4 Mýty o domácím násilí .....  | 15 |
| 2 Zákonná úprava a interdisciplinární spolupráce v rámci domácího násilí ..... | 16 |
| 2.1 Protiprávní jednání při domácím násilí .....                               | 16 |
| 2.1.1 Trestné činy spáchané při domácím násilí .....                           | 16 |
| 2.1.2 Přestupky spáchané v rámci domácího násilí .....                         | 17 |
| 2.2 Zákon na ochranu před domácím násilí .....                                 | 17 |
| 2.2.1 Policie České republiky .....  | 18 |
| 2.2.1.1 Vykázání .....   | 18 |
| 2.2.1.2 Diagnostická metoda SARA .....   | 19 |
| 2.2.2 Intervenční centrum .....  | 19 |
| 2.2.3 Soud .....   | 20 |
| 2.3 Interdisciplinární spolupráce .....  | 20 |
| 3 Jednání s oběťmi domácího násilí .....                                       | 23 |

|       |  |    |
|-------|--|----|
| 3.1   | Navázání kontaktu a komunikace .....   | 23 |
| 3.1.1 | Nonverbální komunikace.....  | 24 |
| 3.1.2 | Verbální komunikace .....  | 24 |
| 3.1.3 | Aktivní a empatie naslouchání při komunikaci .....   | 25 |
| 3.2   | Význam komunikace v návaznosti na následnou intervenci .....                                 | 26 |
| 3.2.1 | Bezpečnostní plán.....   | 27 |
| 4     | Názor oběti na interdisciplinární spolupráci subjektů řešících případy domáčího násilí ..... | 30 |
| 4.1   | Cíl výzkumu a výzkumné otázky.....   | 30 |
| 4.1.1 | Cíl výzkumu .....  | 30 |
| 4.1.2 | Výzkumné otázky .....  | 30 |
| 4.2   | Metodika práce .....   | 31 |
| 4.2.1 | Popis metody a popis výzkumného vzorku .....   | 31 |
| 4.2.2 | Sběr dat .....   | 31 |
| 4.3   | Vyhodnocení .....  | 31 |
| 4.3.1 | Výsledky dle jednotlivých otázek .....   | 32 |
| 4.3.2 | Celkové výsledky .....   | 38 |
|       | Diskuse .....  | 41 |
|       | Závěr .....  | 44 |
|       | Seznam použitých zdrojů.....   | 46 |
|       | Seznam příloh .....  | 49 |
|       | Abstrakt.....  | 51 |
|       | Abstract.....  | 52 |

## Úvod

Lidské osudy a životní příběhy píše sám život. Člověk od útlého věku přemýšlí, jak asi bude vypadat jeho život, až dospěje a plánuje svoji budoucnost. Naprostá většina lidí dříve či později začne přemýšlet o výběru životního partnera, o založení rodiny a výchově dětí a další cestu životem si přeje prožít v harmonickém vztahu mezi všemi členy rodiny. Takový vztah je založen na vzájemné podpoře, porozumění i toleranci.

Se vznikem partnerského vztahu a založením rodiny souvisí vytvoření vlastního domova. Společným znakem domova se stává, že vzájemné soužití mezi členy vzniklé domácnosti je skryté před veřejností. Téma pro tuto bakalářskou práci souvisí právě se životem partnerů ve společné domácnosti. Jedná se však o případy, kdy partnerské soužití neplní své funkce a ze strany jednoho z partnerů vůči svému protějšku docházelo k dlouhodobému násilnému jednání, které bylo a je označováno za domácí násilí.

Přestože násilí mezi členy rodiny zcela jistě existovalo již i v minulosti, aktivně se na řešení domácího násilí začala společnost podílet relativně nedávno. Začaly vznikat různé státní i nestátní organizace, již fungujícím institucím byly dány nové pravomoci a legislativním procesem prošly nové zákony. Veškerá přijatá opatření měla za cíl řešení případů domácího násilí a minimalizování následků, které utrpěly oběti domácího násilí.

I když existují v současné době prostředky, jak pomoci obětem domácího násilí při řešení jejich náročného životního období, přesto právě oběti domácího násilí hrají nezastupitelnou úlohu při jeho řešení. Oběť hledá mnohdy dlouhou dobu odvalu, aby začala problém řešit, a pokud se k tomu odhodlá, očekává profesionální jednání a pomoc ze strany institucí, které mají za úkol se problémem domácího násilí zabývat.

Tématem mé bakalářské práce je právě oblast domácího násilí, které je zaměřeno nikoliv na samotný průběh, ale až na jeho závěrečnou fázi, kdy oběť již následky domácího násilí společně s profesionály, kteří se tímto jevem zabývají, řeší.

Cílem práce je zjistit, jaký názor má oběť domácího násilí na spolupráci zúčastněných subjektů, se kterými přišla do kontaktu, když řešila svůj problém, a zda je z pohledu oběti domácího násilí jejich spolupráce dostatečně rychlá, efektivní, kvalitní a vzájemně provázaná, či zda by dle názoru oběti měla být ještě doplněna, aby tyto podmínky splňovala.

Bakalářská práce je rozdělena na čtyři hlavní kapitoly, přičemž v prvních třech

kapitolách je cílem bakalářské práce představit v odborných teoriích pojmy, které souvisí s domácím násilím, vzájemnou spoluprací subjektů řešících případy domácího násilí a jednáním pomáhajících pracovníků s obětí. V první kapitole popisují samotný pojem domácího násilí včetně jeho znaků, forem i fází a také typickou oběť i pachatele domácího násilí. V druhé kapitole jsou uvedeny a popsány zákonné normy týkající se domácího násilí a oprávnění a povinnosti subjektů zapojených do řešení těchto případů. V třetí kapitole je popsán způsob a význam účinné komunikace s obětí domácího násilí, která je nezbytná pro požadovaný výsledek intervence zapojených subjektů. Při popisu uvedených teorií bylo čerpáno zejména z odborných knih „Domácí násilí“ od Naděždy Špatenkové a „Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů“ od Ludmily Čírtkové.

Čtvrtá kapitola je věnována zjištění výzkumného cíle bakalářské práce. Pro zjištění potřebných informací a pro splnění cíle práce, kdy cíl je postavený na základě vlastních zkušeností při práci s oběťmi domácího násilí skrze moji profesi policisty, byl proveden výzkum mezi cílovou skupinou osob, kterou jsou bývalé oběti domácího násilí a svůj problém řešily cestou subjektů řešících případy domácího násilí, a tudíž s odstupem času mohou posoudit, jak vnímají či vnímaly kvalitu spolupráce a s tím související poskytnutou pomoc ze strany těchto organizací. Obsahem této kapitoly jsou také vyhodnocené výsledky, které jsou dále diskutovány.

# 1 Domácí násilí

## 1.1 Původ a pojem domácího násilí

### 1.1.1 Pojem domácího násilí

Každý člověk si pod pojmem domácího násilí může představit různé vymezení násilného jednání. Jednotná definice tohoto pojmu není ujednocena ani v odborné literatuře. Domácí násilí je tedy charakterizováno jako „*bezprávně vynucená nadvláda některého člena rodiny nad jiným členem, resp. členy, popř. jako využívání převahy k vykonání bezpráví vůči jiné osobě, resp. osobám v rodinném systému.*“<sup>1</sup>

Jiná definice pojmu zní: „*Domácí násilí je psychické, fyzické anebo sexuální týrání mezi blízkými osobami, ke kterému dochází opakovaně v soukromí a tím skrytě mimo kontrolu veřejnosti.*“<sup>2</sup>

Dle mého názoru je nejnávštějněji se všemi znaky definováno domácí násilí v důvodové zprávě k návrhu zákona na ochranu před domácím násilím č. 135/2006 Sb., kde je označeno „*jako násilné jednání, kterým dochází k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, a to v bytě nebo domě společně obývaným násilnou osobou i osobou, proti níž takový útok směřuje a jedná se o opakované násilné jednání nebo opakované vyhrožování násilím, v důsledku kterého dochází nebo hrozí, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, mezi osobami, které jsou či byly spolu v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu a žijí ve společně obývaném domě nebo bytě. V rámci domácího násilí lze jednoznačně identifikovat osobu násilnou i osobu ohroženou.*“<sup>3</sup>

### 1.1.2 Původ domácího násilí

Domácí násilí není fenomén současnosti ani nedávné minulosti. Zcela jistě existovalo již i v dřívější době. Násilí v rodině však bylo společensky popírané či spíše tabuizované. Byl zastáván názor, že domácí násilí je pouze privátní věc, která se má vyřešit v rodinném kruhu a společnost do tohoto problému nemá zasahovat a ani

---

<sup>1</sup> ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-807-3676-902. Kapitola 2. Domácí násilí, s. 21-26.

<sup>2</sup> ČÍRTKOVÁ, L.; VITOUŠKOVÁ, P. Et al. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-802-4720-142. Kapitola 3.4. Domácí násilí, s. 108-115.

<sup>3</sup> Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím.



nezasahovala. Tento mýtus přetrvával až do 70. let dvacátého století, kdy se zejména díky feministickému hnutí začalo poukazovat na výskyt a nebezpečnost domácího násilí.<sup>4</sup>

V té době se začal intenzivně hledat způsob, jak reagovat na případy domácího násilí a jak ho řešit. Současně byl vyhledáván nejpříznivější způsob, jak komunikovat s oběťmi i s pachateli domácího násilí. Vznikaly různé návrhy od opětovného nereagování společnosti na násilí v rodině až po nekompromisní kriminalizaci násilného jednání, kdy pachatel měl být okamžitě zatčen a potrestán. Nakonec bylo přijato Doporučení Rady Evropy o domácím násilí z 26.3.1985, které preferovalo neformální řešení konfliktů za využití kombinace právních kroků a sociální intervence.<sup>5</sup>

Ani Česká republika či ještě Československá socialistická republika nebyla ve vnímání domácího násilí výjimkou. Teprve na konci minulého a začátkem tohoto století byla přijata nová právní opatření a připravovaná další. Tato snaha byla završena přijetím navrhovaného zákona na ochranu před domácím násilím č. 135/2006 Sb., který nabyl účinnosti 1. 1. 2007. Přijatá právní norma uzákoňuje a přímo nařizuje interdisciplinární spolupráci mezi zúčastněnými subjekty řešícími případy domácího násilí. Přijetí zákona předcházely výzkumy mezi obyvateli České republiky, které byly provedeny agenturou STEM v roce 2001 a následně v roce 2006, přičemž výsledky výzkumů potvrdily výskyt domácího násilí v české společnosti, což podpořilo přijetí zákona.<sup>6</sup>

Jedním ze zadavatelů výzkumu byl Bílý kruh bezpečí založený v roce 1991, jehož posláním je poskytování právního, psychologického a sociálního poradenství obětem a svědkům trestných činů, mezi které zcela jistě patří i oběti domácího násilí.<sup>7</sup>

## **1.2 Znaky, formy a fáze domácího násilí**

### **1.2.1 Znaky domácího násilí**

Rozlišit běžné a opakované spory a neshody v rodinách od případů, ve kterých se jedná o skutečné domácí násilí, je prvořadým úkolem zainteresovaných subjektů

---

<sup>4</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 2.1. Výskyt domácího násilí v ČR, s. 27-29.

<sup>5</sup> Srov. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-736-7002-X. Kapitola 12.2. Reakce společnosti na domácí násilí, s. 233-235.

<sup>6</sup> Srov. Tamtéž s. 235.

<sup>7</sup> Srov. Bez autora, Bílý kruh bezpečí: Pomoc obětem trestných činů v ČR. [on-line], dostupné na [www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost](http://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost).

řešících případy domácího násilí. K jeho identifikaci a bezpečnému určení napomáhá přítomnost následujících čtyř znaků:<sup>8</sup>

- opakování a dlouhodobost – za domácí násilí nelze označit jednorázový spor či náhodné násilné jednání,
- stupňování intenzity násilného jednání, eskalace – domácí násilí může začít slovním vyhrožováním či snižováním lidské důstojnosti. Přestože se takové jednání nemusí ohrožené osobě líbit, nemusí ho chtít řešit. Postupně může docházet ke stupňování násilného jednání, kdy násilná osoba začne oběti manipulovat, zakazovat jí kontakty s okolím, omezovat ji v ekonomickém či rodinném rozhodování nebo ji hlídat při všech jejích činnostech popř. ji dokonce fyzicky napadat,
- nezaměnitelné role – musí být jednoznačně patrné, která osoba je osobou násilnou a která je naopak osobou týranou. Nejde o domácí násilí, pokud se při opakování incidentů role násilné a ohrožené osoby střídají. Stejná osoba tedy opakovaně ubližuje a týrá a stejná osoba musí být ohrožená a týraná,
- společné obydlí, kde dochází k násilí – jedná se nejen o společný byt či dům, ale i další společné objekty, které spolu získaly nebo v současné době společně užívají. Stejně tak se může jednat o rekreační chalupu, chatu, ubytovnu, hotel i vozidlo. Jedná se tedy o místa uzavřená před společenskou kontrolou, o místa v soukromí blízkých osob.

Přestože je nejčastěji uváděno, že domácí násilí se děje mezi manželi nebo mezi osobami v partnerském vztahu, obsah pojmu je mnohem širší a zahrnuje násilí mezi bývalými partnery, násilí na dětech i násilí v rámci transgeneračního přenosu (děti/rodiče, prarodiče). I v těchto případech je však nutná společná přítomnost všech výše uvedených znaků.<sup>9</sup>

### 1.2.2 Formy domácího násilí

Násilné osoby v případech domácího násilí používají při prosazování moci a získání nadvlády nad druhou, týranou osobou, různé taktiky. Podle způsobu chování

---

<sup>8</sup> Srov. ČÍRTKOVÁ, L.; VITOUŠKOVÁ, P. Et al. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů*. Kapitola 3.4. Domácí násilí, s. 108-115.

<sup>9</sup> Srov. ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Krizová intervence pro praxi*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0586-9. Kapitola 12. Násilí, s. 103-105.

a prosazování moci agresora se rozlišují základní formy domácího násilí:<sup>10</sup>

- fyzické násilí – cílem agresora při fyzickém násilí je způsobit bolest nebo zranění či zastrašit fyzickým napadením týranou osobu. Mezi nejčastější způsoby fyzického napadení patří bití rukou nebo předměty, fackování, strkání, mlácení o zeď, kopání škracení nebo ohrožování bodnou nebo střelnou zbraní. Jedná se o chování, které přímo ohrožuje život nebo zdraví týrané osoby, a jde o nejnebezpečnější formu domácího násilí, která se na ohrožené osobě projevuje navenek,
- psychické násilí – jednání násilné osoby způsobuje psychickou bolest, strádání a utrpení týrané osobě. Není okamžitě patrné a rozpoznatelné, jelikož nezpůsobuje zjevné následky, jako způsobuje fyzické týrání. Následky psychického týrání jsou však neméně závažné, jelikož má vliv na sebeúctu, sebevědomí a sebedůvěru týrané osoby. Psychické týrání rozdělujeme na:
  - neverbální – záměrné ničení věcí, které jsou pro týranou osobu důležité, což jí psychicky ubližuje,
  - verbální – mezi takové jednání patří nadávky, urážky a ponižování či zastrašování nějakou ztrátou (oblíbených věcí, dětí, bydlení).
- ekonomické násilí – již samotný název sděluje, že oběť má omezené nebo žádné možnosti disponovat finančními prostředky nebo majetkem, nemá nad nimi žádnou kontrolu a je plně vydána na dobročinnost násilné osoby,
- sociální násilí – násilná osoba omezuje a postupně zcela zakazuje kontakty s přáteli a rodinou. Využívá vlastní děti proti ohrožené osobě, sleduje její pohyb a aktivity, a tím ji izoluje od společnosti,
- sexuální násilí – ohrožená osoba je nedobrovolně přinucena k pohlavnímu nebo k jinému sexuálnímu styku. Násilná osoba tímto jednáním dává najevo svoji nadvládu na týranou osobou.

Domácí násilí se však nemusí projevovat jen jednou uvedenou formou. Pravidlem spíše bývá, že jednotlivé formy se navzájem kombinují a násilná osoba se pro upevnění své nadvlády nad ohroženou osobou projevuje mnohdy všemi formami násilného

---

<sup>10</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 2.6. Formy domácího násilí, s. 47-52.

jednání.<sup>11</sup> Nejrozšířenější formou je pak kombinace fyzického a psychického násilí.<sup>12</sup>

### 1.2.3 Fáze domácího násilí

V případech domácího násilí se vyskytují cykly, které jsou pro tyto případy charakteristické. Jedná se o tři fáze, které mají svoji dynamiku a vývoj. Jednotlivé fáze na sebe plynule navazují, přičemž třetí fáze opět navazuje na první. Jedná se o následující:<sup>13</sup>

- fáze stupňování napětí – v této fázi roste stupňování mezi partnery, dochází k hádkám, výčitkám a násilná osoba je podrážděná. Ohrožená osoba vnímá vzrůstající napětí, nejprve se snaží násilné osobě vyhovět, snaží se mírnit napětí nebo se násilné osobě vyhýbat. Tato fáze může trvat i delší dobu.
- fáze eskalace, násilí – agresivní jednání násilné osoby propukne naplno. Projevuje se týráním ohrožené osoby napříč všemi formami domácího násilí. Tyran může rozbít věci, křičet, nadávat, ale i fyzicky napadat a ubližovat. Cílem tyrana je získání moci nad ohroženou osobou a její ponížení. S ohledem na intenzitu násilného jednání může být na místo přivolána policie nebo lékař. Fáze eskalace netrvá dlouhou dobu, ale následky pro oběť mohou být katastrofální.
- fáze líbánky a usmíření – násilná osoba si mnohdy uvědomuje následky svého jednání a může mít obavu, že ohrožená osoba – partnerka bude chtít ukončit jejich vztah. Tomu chce zabránit, proto změní své chování vůči oběti. Omlouvá se, kupuje dárky, slibuje, že se to nikdy opakovat nebude. Chová se velmi přesvědčivě, dokud ohrožená osoba neuvěří jeho slibům. Oběť může být po předchozím incidentu vyčerpaná a s novou nadějí na lepší budoucnost násilné osobě uvěřit.

V souvislosti s fázemi domácího násilí se hovoří o tzv. spirále domácího násilí. Již samotný název obrazně vypovídá o opakování násilného jednání ze strany pachatele domácího násilí, přičemž agresivní jednání násilné osoby se stupňuje a časová prodleva mezi jednotlivými atakami se zkracuje. Ohrožená osoba je tedy vystavována násilnému

---

<sup>11</sup> Srov. BUSKOTTE, A, *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-802-5117-866. Kapitola Násilí má mnoho tváří, s. 29-36.

<sup>12</sup> Srov. VITOUŠKOVÁ, P; Pachatelé nejčastěji kombinují psychické a fyzické násilí. *Sociální práce/Sociálna práca*, 2006, č. 2, s. 5-7.

<sup>13</sup> Srov. BUSKOTTE, A, *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. Kapitola Spirála násilí, s. 63-66.

jednání častěji a hrozí jí stále větší nebezpečí, které se týká zejména ohrožení jejího zdraví a života.<sup>14</sup>

## 1.3 Pachatelé a oběti domácího násilí

### 1.3.1 Pachatelé domácího násilí

Aniž si to uvědomujeme, všude kolem nás se mohou pohybovat osoby, které jsou pachateli domácího násilí. Charakteristika typického pachatele domácího násilí není jednoznačná. Členění pachatelů vychází z několika pohledů:<sup>15</sup>

- kriminologické výzkumy
  - **násilník dvojí tváře** – vyznačuje se odlišným chováním na veřejnosti a v uzavřeném rodinném prostředí. Na veřejnosti se jeví jako solidní, slušný a nekonfliktní člověk pozorný vůči partnerovi i okolí. Za zavřenými dveřmi v rodinném kruhu masku slušného člověka odkládá a projevuje své násilné chování vůči své oběti,
  - **sociálně problémový pachatel** – tento pachatel se vyznačuje problémovým chováním jak ve svém okolí, tak i v rodinném prostředí. Násilné chování se projevuje veřejně a případné domácí násilí vůči své oběti okolí nepřekvapuje,
- informace od oběti – poznatky k pachateli domácího násilí jsou zjišťovány od oběti. Dle zjištěných informací se pak rozlišují typy násilníků na: surovce, žárlivce, špatného otce, lháře, vyděrače, sexuálního násilníka, pána domu a psychického utlačovatele,
- psychologicky zaměřené výzkumy – informace se získávají ze zkoumání psychiky násilné osoby.

Impuls, který spustí násilné chování, může být u každého pachatele odlišný. Mezi nejčastější patří: těžký stres a různé stresové okolnosti, frustrace, ohrožení, partnerské neshody, boj o moc, identifikace s agresorem, alkohol a drogy nebo zdravotní indispozice.<sup>16</sup> V takové chvíli je u agresora typická ztráta úcty k oběti i porozumění

---

<sup>14</sup> Srov. BUSKOTTE, A, *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. Kapitola Spirála násilí, s. 63-66.

<sup>15</sup> Srov. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*. Kapitola 12.1. Pachatelé a oběti, s. 228-233.

<sup>16</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 3. Násilné osoby, s. 61-65.

jejich utrpení a bolesti.<sup>17</sup>

### 1.3.2 Oběti domácího násilí

Obětí domácího násilí může být muž i žena, dítě nebo senior. „*Nejčastěji se domácí násilí však odehrává mezi partnery, ať již heterosexuálními nebo homosexuálními. Lidé nevstupují do partnerských vztahů, aby v nich byli týráni nebo zneužíváni. Nikdo nepředpokládá, že by se to mohlo stát právě jemu.*“<sup>18</sup>

Z výzkumné studie Van Dijka a jeho týmu (1998) bylo zjištěno téměř shodné zastoupení v poměru obětí domácího násilí mezi mužem (35%) a ženou (34%). Obě skupiny vypovídají o výskytu domácího násilí ve všech formách, ať je již obětí muž nebo žena. Pokud se týká následků domácího násilí a újmy, která byla oběti domácího násilí způsobena, bylo zjištěno, že daleko ohroženější skupinou obětí domácího násilí jsou ženy (60%). To je způsobeno zejména fyzickými předpoklady a s tím spojenou intenzitou násilného jednání ze strany muže vůči ženě.<sup>19</sup>

Domácí násilí poznamenává oběť po stránce psychické, materiální, ale zejména je ohroženo zdraví a mnohdy i život oběti. Ohrožená osoba často utrpí pohmožděniny, zlomeniny a další poranění, které vyžaduje ošetření lékaře. Navíc následně může trpět nechutenstvím, depresemi a strachem z dalšího jednání násilné osoby. Není výjimkou, že následkem toho propadá oběť alkoholu, což má za důsledek nezvládnutí běžných denních činností. To pak dává násilné osobě důvod k opětovnému agresivnímu jednání. Častým znakem se také stává, že oběť zůstává bez přátel, rodiny, odchází ze zaměstnání a je zcela izolovaná od okolního sociálního prostředí. Tento stav ale naprosto vyhovuje násilníkovi.<sup>20</sup>

Oběť mnohdy sama v sobě popírá, že by se zrovna jí týkalo něco špatného, něco nepřiměřeného, co by neměla trpět nebo tolerovat. Nechce si připustit dění nepříjemného a přijmout realitu svého života, kterou by měla řešit a raději bude trpět jednání agresora.<sup>21</sup>

---

<sup>17</sup> Srov. KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*, Praha: Portál 2001. ISBN 80-717-8513-X. Kapitola Sobecká a sebestředná orientace, s. 77.

<sup>18</sup> ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 4. Osoby ohrožené domácím násilím, s. 81-91.

<sup>19</sup> Srov. MATOUŠEK, O. et al. *Sociální práce v praxi*. Kapitola 12.1. Pachatelé a oběti, s. 228-233.

<sup>20</sup> Srov. BUSKOTTE, A. *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. Kapitola Stopy násilí, s. 17.

<sup>21</sup> Srov. KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*, Praha: Portál, 1997. ISBN 80-717-8150-9. Kapitola Proč se těžkým pocitům vyhýbáme, 64-66.

## 1.4 Mýty o domácím násilí

Kdo nezažil, neuvěří. Tímto výrazem by se dalo velice často označit smýšlení lidí, kteří nebyli v kontaktu s případy domácího násilí. Přestože je snahou o problému hovořit stále častěji nejen v odborných kruzích, i nadále existuje mnoho různých názorů a předsudků k tomuto tématu. Jen těžko uvěří člověk utrpení týrané osoby, pokud sám nemá zkušenost s případem domácího násilí nebo se této problematice nevěnuje na profesionální úrovni. Proto bývá domácí násilí různě obhajováno a před okolím legitimizováno. Mezi nejčastější mýty a předsudky ve společnosti patří:<sup>22</sup>

- „Stává se to jen málokdy a u sociálně slabších a nevzdělaných osob.“
- „Muži za to většinou nemohou, jsou totiž velmi přepracovaní a je toho na ně moc.“
- „Za násilí páchané v opilosti násilník nemůže, protože alkoholismus je nemoc.“
- „Mohla přece něco udělat také žena, aby se situace takto nevyhrotila, a ne ho ještě provokovat.“

Neméně zmiňovaný v jiné literatuře je také mýtus, že domácí či rodinné násilí jsou zabudovány do systému a souvisí s určitou společenskou třídou a kulturou<sup>23</sup>, je soukromá věc, kterou si musí vyřešit sami a cizí osoby se do jejich problému nemají plést. I taková tvrzení, stejně jako výše uvedená, je nutné důrazně odmítnout. Je třeba si uvědomit, že nikdo nemá právo násilného jednání vůči druhé, byť blízké osobě, zejména je-li ohrožen její život, zdraví nebo lidská důstojnost.<sup>24</sup>

---

<sup>22</sup> Srov. BUSKOTTE, A, *Z pekla ven: Žena v domácím násilí*. Kapitola Předsudky a mýty o násilí vůči ženám, s. 20-28.

<sup>23</sup> Srov. BENTOVIM, A. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. Praha: Grada Publishing, 1998. ISBN 80-716-9629-3. Kapitola 3.2 Naplněná prorocství a rodinné násilí, s. 33.

<sup>24</sup> Srov. ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Krizová intervence pro praxi*. Kapitola 12. Násilí, s. 103-105.

## **2 Zákonná úprava a interdisciplinární spolupráce v rámci domácího násilí**

### **2.1 Protiprávní jednání při domácím násilí**

#### **2.1.1 Trestné činy spáchané při domácím násilí**

Trestní právo je v demokratických společnostech používáno v případech, kdy ostatní možnosti nápravy či narovnání věci selhaly. Tento systém využitelnosti trestního práva je nazýván latinským výrazem „ultima ratio“, což se dá přeložit jako poslední instance nebo poslední možnost.<sup>25</sup>

Násilné jednání vůči druhé osobě, ať se již jedná o úmyslné ubližování, týrání, ponižování lidské důstojnosti či jiné nebezpečné jednání, není v naší společnosti tolerováno a tyto hodnoty jsou chráněné zákonem. I v případech domácího násilí jsou v některých případech možnosti řešení problému zprvu ne přímo represivní a mnohdy ani oběť domácího násilí takovou cestu volit nechce. Je možné tudíž věc řešit nejdříve vstupem pracovníků pomáhajících profesí z různých institucí, mezi které můžeme zařadit rodinné a manželské poradny, poradenství či přímo terapie.<sup>26</sup>

Pokud zmiňovaná cesta není účinná, nastupuje institut trestního práva, jehož úkolem je vynucení dodržování příslušných právních norem, zabránění dalšího protiprávního jednání a potrestání pachatele za spáchané trestné činy. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník pamatuje na případy domácího násilí skutkovou podstatou trestného uvedenou v ustanovení §199 – týrání osoby žijící ve společném obydlí. Ve znění tohoto paragrafu se v prvním odstavci uvádí, že bude potrestán ten, kdo týrá osobu blízkou nebo jinou žijící s ním ve společném obydlí. Vyšší sankce pak hrozí při právní kvalifikace dle druhého a třetího odstavce v souvislosti se způsobením větší újmy na zdraví nebo smrti či při dlouhodobém násilném jednání pachatele. Nespornou výhodou při aplikaci tohoto ustanovení trestního zákoníku je, že trestní stíhání pachatele není podmíněno souhlasem poškozeného, přestože téměř ve všech případech jde o osobu

---

<sup>25</sup> Srov. ŠÁMAL, P. Subsidiarita trestní represe a zásada ultima ratio v novém trestním zákoníku. [online], poslední aktualizace 2.1.2009, dostupné na [www.elaw.cz/clanek/subsidiarita-trestni-represe-a-zasada-ultima-ratio-v-novem-trestnim-zakon](http://www.elaw.cz/clanek/subsidiarita-trestni-represe-a-zasada-ultima-ratio-v-novem-trestnim-zakon).

<sup>26</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 5.4. Prevence v případech domácího násilí, s. 151-154.



blízkou. Pokud by tomu bylo opačně, mnohdy by oběť domácího násilí, vzhledem k dlouhodobému týrání a psychickému stavu, nenašla odvalu udělit svolení s trestním stíháním a násilník by ve svém jednání vůči oběti pokračoval i nadále.<sup>27</sup>

Každé jednání násilníka není možné kvalifikovat jako trestný čin podle výše uvedeného paragrafu. A naopak se pachatel může svým jednáním v souběhu dopouštět hned několika trestných činů. Jedná se zejména o následující skutkové podstaty:<sup>28</sup>

- §145 – těžké ublížení na zdraví,
- §146 – ublížení na zdraví,
- §171 – omezování osobní svobody,
- §175 – vydírání,
- §177 – útisk,
- §185 – znásilnění.

### **2.1.2 Přestupky spáchané v rámci domácího násilí**

Pokud nejsou naplněny všechny znaky skutkové podstaty některé z výše uvedených trestných činů a přesto v domácím prostředí dochází k nežádoucímu jednání ze strany násilné osoby vůči oběti, je možné takové jednání kvalifikovat dle zákona o přestupcích č. 200/1990 Sb. Jednání pachatele musí mít vůči oběti menší intenzitu a nejsou způsobeny tak závažné následky. Nebezpečnost takového jednání je podle tohoto zákona označena jako nepatrná a kvalifikuje se jako přestupek proti občanskému soužití dle ustanovení §49. I přes nižší intenzitu jednání pachatele a přestupkovou právní kvalifikaci. Přestože některá jednání mohou být kvalifikovaná jen jako přestupky, i tak mohou naplňovat veškeré znaky domácího násilí, a není tudíž zabráněno i v takových případech využít další oprávnění a možnosti související s řešením domácího násilí (viz následující kapitola).<sup>29</sup>

## **2.2 Zákon na ochranu před domácím násilím**

V souvislosti se změnami názorů ve společnosti na případy domácího násilí byl

---

<sup>27</sup> Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění platném k 14.2.2015.

<sup>28</sup> Tamtéž.

<sup>29</sup> Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění platném k 10.2.2015.

vyvíjen tlak na přípravu, schválení a uvedení do praxe příslušné právní normy, která by byla zaměřena přímo na uvedený problém. Cíle bylo dosaženo přijetím zákona na ochranu před domácím násilím č. 135/2006 Sb., který nabyl účinnosti 1.1.2007. Přijatým zákonem došlo k novelizaci souvisejících zákonů, čímž došlo k navýšení pravomocí, ale zároveň i povinností všech zainteresovaných subjektů. Jednalo se zejména o novelizaci zákona o Policii České republiky č. 273/2008 Sb., občanský soudní řád č. 99/1963 Sb., trestní zákon č. 140/1961 Sb., (v současnosti účinný nový trestní zákoník č. 40/2009 Sb., který nahradil trestní zákon), zákon o sociálním zabezpečení č. 100/1988 Sb., a nakonec zákon o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení č. 114/1988 Sb.<sup>30</sup>

Hlavní těžiště přijatého zákona spočívá v možnosti státních i nestátních orgánů zasáhnout do soukromého života rodiny, partnerských vztahů či jiných spolu žijících blízkých svazků za účelem ochrany ohrožené osoby, která je obětí domácího násilí. Umožňuje příslušným orgánům zakázat násilné osobě vstup do společného obydlí na přiměřenou dobu, přičemž ohrožená osoba zůstává v původním, přirozeném prostředí. Tímto opatřením má oběť, opět za pomoci dalších organizací, čas rozmyslet si další kroky a naplánovat budoucnost.<sup>31</sup>

Další nesporný význam nově přijatého zákona je založen na vzájemné provázanosti třech státních subjektů, které tvoří základní pilíře řešení případů domácího násilí. Jedná se o Policii České republiky, soudy a intervenční centra.

## **2.2.1 Policie České republiky**

### **2.2.1.1 Vykázání**

V souvislosti s ochranou ohrožené osoby bylo Policii ČR uzákoněno oprávnění, aby násilnou osobu VYKÁZALO mimo společné obydlí. Policista je povinen vyhodnotit s ohledem na předcházející nahlášené případy, s ohledem na výpověď poškozené a svědků a s přihlédnutím na provedená další šetření, zda se jedná v dané věci o případ domácího násilí. Musí posoudit, zda došlo k ohrožení života či zdraví nebo zda byl proti ohrožené osobě veden závažný útok proti lidské důstojnosti. Dále posuzuje, zda i nadále ohrožení hrozí. Pomůckou pro správné posouzení je diagnostická metoda SARA –

---

<sup>30</sup> Srov. Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím.

<sup>31</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 5.1. Právní rámec domácího násilí v České republice, s. 132-143.

viz kapitola 2.2.1.2. Pokud dospěje k závěru, že byly naplněny všechny znaky domácího násilí (viz kapitola Znaky domácího násilí), využije oprávnění dané policií zákonem a násilnou osobu vykáže ze společného obydlí. Vykázání je nutné administrativně zpracovat, poučit vykázanou i ohroženou osobu a umožnit vykázané osobě, aby si z domu vzala potřebné věci. Vykázání nemá odkladný účinek, začíná platit okamžitě na dobu deseti dnů, přičemž ani ohrožená osoba nemá právo z vlastní vůle pustit násilníka zpět do obydlí nebo požádat o zkrácení doby vykázání. V případě, že policie přistoupí k institutu vykázání, rozhodnutí je platné, aniž by o to ohrožená osoba požádala nebo byla dokonce proti takovému postupu. O provedeném vykázání musí policie informovat do 24 hodin intervenční centrum a místně příslušný soud.<sup>32</sup>

### **2.2.1.2 Diagnostická metoda SARA**

Pomůckou k rozpoznání, zda se v konkrétní věci jedná o případ domácího násilí, napomáhá diagnostická metoda SARA. Metoda je převzata ze Švédska a Kanady a slouží zejména policistům, aby byli na místě schopni kvalifikovaně posoudit riziko dalšího průběhu domácího násilí, a správně tedy rozhodnout o případném vykázání násilníka ze společného obydlí. Metoda je využívána také u sociálních služeb, které s případy domácího násilí pracují. Metoda obsahuje patnáct otázek rozložených do tří okruhů, jejichž vyhodnocení napomáhá odpovědné osobě rozpoznat případ domácího násilí i s dalšími možnými riziky, pokud by se rozhodl opačně. Ke správnému vyhodnocení metody je důležitá využitelnost a přístupnost informačních systémů a profesionalita a životní nadhled pracovníků.<sup>33</sup>

### **2.2.2 Intervenční centrum**

Intervenční centra jsou sociální službou dle ustanovení §60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Hrají důležitou a nezastupitelnou roli v případech domácího násilí a jejich činnost je zaměřena několika směry:<sup>34</sup>

- zajišťuje spolupráci a informovanost mezi organizacemi zapojenými do řešení případů domácího násilí (policie, soud, OSPOD, obce, azylové domy a další),

---

<sup>32</sup> Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění platném k 10.2.2015.

<sup>33</sup> Srov. Bez autora. Dona linka: Pomoc obětem domácího násilí. Metoda Sara DN. [on-line], dostupné na [www.donalinka.cz/nova-praxe/metoda-sara-dn/](http://www.donalinka.cz/nova-praxe/metoda-sara-dn/).

<sup>34</sup> Srov. Bez autora. Intervenční centra, ON:MPSV ČR, [on-line], poslední aktualizace 30.1.2009, dostupné na [www.mpsv.cz/cs/4228](http://www.mpsv.cz/cs/4228).

- do 48 hodin od doručení rozhodnutí o vykázání od Policie ČR je povinna kontaktovat ohroženou osobu a nabídnout pomoc při řešení její náročné životní situace,
- poskytuje služby ohroženým osobám při řešení krizové situace, které mohou mít formu ambulantní (v intervenčním centru), terénní (v místě bydliště oběti domácího násilí), nebo pobytovou (pomoc při zajišťování ubytování či stravy)
- poskytování služeb intervenčního centra je bezplatné.

### 2.2.3 Soud

Soud je oprávněn na návrh ohrožené osoby vydat dle ustanovení §76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský správní řád – předběžné opatření, kterým uloží násilné osobě, aby opustila společné bydlení a nevstupovala do něj či do jeho bezprostředního okolí, zdržela se setkávání nebo nežádoucího sledování a obtěžování ohrožené osoby. Předběžné opatření trvá třicet dní a za stanovených podmínek lze tuto dobu prodloužit až na jeden rok.<sup>35</sup>

## 2.3 Interdisciplinární spolupráce

Pojem interdisciplinární spolupráce je pro účely domácího násilí vymezen jako *„přenos poznatků mezi účastnickými institucemi, vzájemná inspirace a metodologická provázanost.“*<sup>36</sup>

Spolupráce mezi subjekty řešící případy domácího násilí je nezbytná pro plynulou a bezproblémovou pomoc oběti domácího násilí. Subjekty zapojené do řešení těchto případů mají povinnost vzájemně se informovat a spolupracovat. Největší podíl na zajištění mezioborové spolupráce mají však ze zákona o sociálních službách intervenční centra, která mají povinnost zajistit spolupráci a vzájemnou informovanost mezi intervenčními centry, poskytovateli sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary Policie ČR a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy.<sup>37</sup>

---

<sup>35</sup> Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský správní řád, ve znění platném k 14.2.2015.

<sup>36</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 5.3. Interdisciplinární spolupráce v případech domácího násilí, s. 148-151.

<sup>37</sup> Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, § 60a odst. 4, ve znění platném k 15.2.2015.

Spolupráce při řešení případů domácího násilí je vyžadována od.<sup>38</sup>

- Policie ČR – policie hraje nezastupitelnou roli při řešení domácího násilí. Mimo okamžitého vykázání násilníka ze společného obydlí získává okamžitě na místě informace nutné pro další práci ostatních subjektů. Se zaslaným úředním záznamem o provedeném vykázání, který policie musí zaslat do 24 hodin, získává intervenční centrum telefonní číslo na ohroženou osobu a kontaktní adresu a také přehled o dalších možných případech z minulosti. Na základě uvedených informací může intervenční centrum obětí domácího násilí kontaktovat, navrhnout další postup i přizvat další subjekty a instituce. Získává i další informace nepřímo uvedených v zákoně, kterými mohou být výsledky kontrol v případě vykázání v místě společného obydlí, výsledek prováděného trestního či přestupkového řízení, případné porušení vykázání ze strany násilné osoby.
- Orgán sociálně-právní ochrany dětí – spolupráce probíhá, pokud je obětí či svědkem domácího násilí dítě. Tuto problematiku řeší zákon o sociálně-právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb., a již ze samotného názvu je patrné, že chrání zájmy dítěte. V zákoně se hovoří o tom, že sociálně-právní ochrana dětí je zaměřena na děti, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte. Ve stejném zákoně je také uvedeno, že pokud je dítě vystaveno tělesnému nebo duševnímu násilí ze strany rodiče nebo jiné osoby, která žije s dítětem ve společné domácnosti, může obecní úřad obce s rozšířenou působností podat jménem dítěte soudu návrh na vydání předběžného opatření na uložení opatření k ochraně dítěte před domácím násilím.<sup>39</sup>
- Justice – vzájemná spolupráce probíhá v případech, kdy ze strany ohrožené osoby dojde k žádosti o vydání předběžného opatření dle zákona č. 99/1963 Sb. K další vzájemné spolupráci dochází, pokud jednání násilné osoby bylo kvalifikováno jako trestný čin a s pachatelem trestného činu je vedeno trestní řízení před trestním soudem.<sup>40</sup>
- Azylové domy – poskytují sociální službu dle zákona o sociálních službách. Je

---

<sup>38</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 5.3. Interdisciplinární spolupráce v případech domácího násilí, s. 148-151.

<sup>39</sup> Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, §6 a §16, ve znění platném k 10.2.2015.

<sup>40</sup> Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský správní řád, ve znění platném k 14.2.2015.

založena na poskytnutí pobytové služby osobám, které se ocitly v těžké životní situaci a přišly o možnost bydlení. Je spojena s poskytnutím ubytování, stravy a popř. pomoci při uplatnění práv.<sup>41</sup>

- Další instituce:
  - poradny pro rodiny, manželství a mezilidské vztahy,
  - služby rané péče – rodiny s malými dětmi, postiženými či jinak ohroženým,
  - ústavy sociální péče v případech domácího násilí na seniorech,
  - komunitní centra,
  - krizová centra a linky důvěry.

---

<sup>41</sup> Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, §57, ve znění platném k 15.2.2015.

## 3 Jednání s oběťmi domácího násilí

### 3.1 Navázání kontaktu a komunikace

Navázání kontaktu a správná komunikace je nezbytným předpokladem vedení důvěrného jednání. Každý z nás zná situace, kdy si protějšky tzv. nesesdou, nenajdou společnou řeč, a přestože se možná snaží, zdá se, že každý mluví o něčem jiném. Takoví lidé již nemají potřebu se opakovaně setkávat nebo spolu hovořit. Pokud se setkávat nechtějí a přitom ani nemusí, není to až takový problém. V případě, že jednání s ostatními lidmi se stane osobní profesí, je nanejvýš žádané, aby tato osoba disponovala komunikativními předpoklady. Zvládnutí správné komunikace může takové osobě přinést úspěch v zaměstnání i v osobním životě. U pomáhajících profesí je navázání kontaktu s klientem a solidní jednání jedním z hlavních požadavků a předpokladů úspěšného plnění pracovních povinností a získání důvěry klienta. To platí i u obětí domácího násilí, které se odhodlaly vyhledat pomoc. *„Je důležité, aby pracovníci v pomáhajících profesích uměli s ohroženou osobou navázat dobrý vztah založený na úctě a respektu a dokázali vytvořit atmosféru důvěry a bezpečí. Jedině takový vztah dovoluje, aby se oběť domácího násilí uklidnila a cítila se relativně v pohodě.“*<sup>42</sup>

Při jednání s klientem musí pracovník pomáhajících profesí zvolit správný psychologický přístup. Musí si uvědomit, že osoba, se kterou komunikuje, se nachází v krizové situaci. Může mít obavu hovořit o svém problému, přesto žádá o pomoc. Na pomáhajícím pracovníkovi pak je, aby zvládl situaci profesionálně vyřešit.<sup>43</sup>

Osoby, které přicházejí do kontaktu s obětí domácího násilí, mají mnohdy problém vůbec uvěřit, že k něčemu takovému může vůbec docházet. Vlastní zkušenost s takovým jednáním nemají. Někdy znají i násilnou osobu, o které si nedovedou představit, že by mohla být tyranem v domácnosti, jelikož navenek se projevuje velmi příjemně a pozorně. Ohrožená osoba se naopak projevuje nepřesvědčivě, je tichá a spíše mlčenlivá, nedává najevo žádné emoce a o svém problému dříve nemluvila. Často se vyjadřuje ve smyslu, že si na nic nepamatuje, a spíše se snaží zlehčovat celou situaci

---

<sup>42</sup> ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 5.6. Komunikace s osobami ohroženými domácím násilím, s. 162-167.

<sup>43</sup> Srov. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2. rozšířené vydání. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-717-8931-3. Kapitola 8.7 Jednání s obětí trestného činu, s. 206-209.

a omlouvá jednání násilné osoby. Nevěří tomu, že by se něco mohlo změnit.<sup>44</sup> Pomáhající pracovník by měl být obeznámen s možným chováním násilné osoby a zejména také s chováním osoby ohrožené. Neměl by tudíž a ani nesmí podcenit navázání kontaktu s ohroženou osobou a musí ovládat také techniky správné komunikace.

Důležitá je v tomto směru nejen verbální komunikace, ale při počátečním jednání i komunikace nonverbální.

### 3.1.1 Nonverbální komunikace

Nonverbální komunikace zahrnuje:<sup>45</sup>

- zrakový kontakt – oběť má při komunikaci tendenci uhýbat pohledem nebo hledět do země. Pracovník by se měl snažit o udržení zrakového kontaktu a hledět přirozeným způsobem protějšku přímo do očí. To platí i při kladení otázek, byť mohou být nepříjemné. Oční kontakt zlepšuje vzájemnou komunikaci a odpovědi oběti jsou kvalitnější,
- držení těla (postura) – oběť vnímá postoj těla osoby, která s ní komunikuje. Cítí odstup či averzi, pokud má protějšek postavu příliš vzpřímenou a hlavu zakloněnou nebo pokud je postava osoby, které se svěruje a od které očekává pomoc dokonce mírně nebo zcela odkloněna od oběti,
- vzdálenost (proxemika) – vzdálenost mezi komunikujícími osobami nelze přesně vymezit. Obecně platí, že čím větší vzdálenost, tím formálnější a méně důvěrné jednání. Oběť by měla mít možnost sama si zvolit vzdálenost a profesionál by měl rozpoznat pocit oběti, jaká vzdálenost mu vyhovuje.

### 3.1.2 Verbální komunikace

Verbální komunikaci rozdělujeme:<sup>46</sup>

- paralingvistika – s obětí je vhodné hovořit raději tišším hlasem a v pomalém rytmu. V průběhu rozhovoru je důležité dělat mezery, čímž oběť dostává možnost

---

<sup>44</sup> Srov. ČÍRTKOVÁ, L.; VITOUŠKOVÁ, P. Et al. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů*. Kapitola 3.4. Domácí násilí, s. 108-115.

<sup>45</sup> Srov. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2. rozšířené vydání. Kapitola 8.7 Jednání s obětí trestného činu, s. 206-209.

<sup>46</sup> Srov. Tamtéž s. 206-209.



zapřemýšlet. Tento způsob jednání vnímá oběť od pomáhajícího pracovníka za ohleduplný a trpělivý,

- aktivní naslouchání – oběť by měla vnímat zájem od pomáhajícího pracovníka. Tomu napomáhají techniky komunikací, kterými mohou být shrnování (pracovník po ukončení vyjádření oběti krátce zopakuje důležité pasáže), či empatické mlčení (oběť si při pomlce v rozhovoru srovná myšlenky, a též se zklidní),
- osobní vyjadřování – pracovník by měl při rozhovoru s obětí vyjádřit zájem a osobní přístup k oběti. Oběť pak cítí osobní účast pomáhajícího pracovníka,
- vyjádření samozřejmého – oběť uklidní, pokud slyší od pomáhajícího pracovníka i skutečnosti, které pracovník považuje za samozřejmé a nepovažuje za nutné je oběti sdělovat. Uvedení informací o tom, že se oběti dostane pomoci, že bude uchráněna od dalšího protiprávního jednání, tyto informace oběť uklidňují a před dalším jednáním získává větší důvěru k pracovníkovi,
- vyjadřování pocitů – výpovědi obětí působí zcela jistě také na city pomáhajících pracovníků. Ti by měli dát zpětně oběti najevo, jak na ně situace oběti působí přiměřenou vsuvkou např. Je mě líto, co se vám stalo.

### **3.1.3 Aktivní a empatické naslouchání při komunikaci**

Z výše uvedených kapitol týkajících se jednání s obětí domácího násilí je zřejmá důležitost navázání kontaktu a následná komunikace s ohroženou osobou. Od pomáhajícího pracovníka je vyžadována schopnost aktivního a empatického naslouchání, tudíž odhadnutí, vnímání a pochopení chování oběti včetně jejích pocitů i projevovaných emocí, a to nejen povrchně, ale i do hloubky.<sup>47</sup> Pracovník si musí uvědomit, že i oběť domácího násilí vnímá jeho chování a utváří si na partnera v jednání vlastní názor a pod vlivem těchto subjektivních dojmů rozvíjí následně hloubku a důvěrnost svého sdělení. Pokud pomáhající pracovník je při komunikaci s ohroženou osobou schopný empatického jednání, tedy i emocionálního vcítění do stavu oběti, kdy kromě rozumového promýšlení problému je schopen i vžít se do role oběti, vytváří tato schopnost vyšší předpoklady pro účinnou komunikaci s ohroženou osobou a dává

---

<sup>47</sup> Srov. VYBÍRAL, Z., ŠPATENKOVÁ, N. *Psychologie lidské komunikace*, Praha: Potrál, 2000. ISBN 80-717-8291-2. Kapitola 4.5. Aktivní a empatické naslouchání, s. 101.

možnost kvalitnějšího vyřešení problému.<sup>48</sup>

### 3.2 Význam komunikace v návaznosti na následnou intervenci

O významu navázání kontaktu a o správné komunikaci s obětí domácího násilí hovoří v souvislosti s následnou pomocí oběti Špatenková, která tvrzením „*bez účinné komunikace není možná účinná intervence*“<sup>49</sup> vyjadřuje význam komunikace s ohroženou osobou. Lze tedy odvodit, že zvládnutá komunikace umožňuje naplnit cíle intervence ze strany pomáhajícího pracovníka.

Cíle intervence:<sup>50</sup>

- navázání kontaktu – účinné navázání kontaktu s ohroženou osobou hraje klíčovou roli při další intervenci pomáhajících pracovníků ve prospěch oběti. Od pracovníků je v tomto stádiu vyžadována značná profesionalita a životní nadhled. Oběť musí cítit důvěru a pochopení od pracovníka, který k tomuto účelu využívá různých technik komunikace – povzbuzení, objasnění, zrcadlení, parafrázování, sumarizace, reflexe pozitivních i negativních pocitů, ocenění,
- identifikace problému – opět záleží na zkušenostech a schopnostech pomáhajícího pracovníka, aby rozpoznal skutečný problém. Tomuto požadavku předchází účinné navázání kontaktu. Pracovník musí počítat s tím, že oběť může nejdříve své problémy minimalizovat a bagatelizovat. Vhodně zvolenými otázkami pak může zjistit skutečný stav oběti a na základě zjištěných informací nabídnout možnosti řešení situace ohrožené osoby,
- poskytování podpory – psychický stav oběti, která se obrátila na pomáhající profesu se žádostí o pomoc při řešení její krizové situace, nebude zcela jistě uspokojivý. Oběť potřebuje sdělit svůj problém a pomáhající pracovník ji musí vyslechnout a podpořit v jejích dalších krocích. Přitom by jí neměl přemlouvat a nutit k rozhodnutím, která ohrožená osoba nechce sama činit nebo jí slibovat nereálná řešení situace. Pracovník by měl oběti poskytnout faktické informace o domácím násilí, nabídnout možnosti řešení a ubezpečit, že řešení její svízelné

---

<sup>48</sup> Srov. ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2. rozšířené vydání. Kapitola 9.4 Perceptivní stránka sociálního styku, s. 228-230.

<sup>49</sup> ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 5.6 Komunikace s osobami ohroženými domácím násilím, s. 162-167.

<sup>50</sup> Srov. Tamtéž s. 162-167.

situace je možné. Oběti je nutné sdělit, že chování násilné osoby není společensky tolerováno a vinu za tuto situaci nese pachatel, nikoliv oběť domácího násilí,

- řešení situace – cílem intervence je u domácího násilí ochránit oběť od dalšího násilného jednání a poskytnout jí možnost, aby svůj další život stabilizovala a prožila již bez nežádoucího chování násilné osoby. Cesta k tomuto cíli nebude krátkodobou záležitostí, jelikož oběť nemusí mít dostatek psychických ani fyzických sil, aby chtěla svůj problém dořešit. Mnohé oběti nedisponují ani žádnými finančními prostředky nebo majetkem a okolí včetně rodiny od ní může dávat ruce pryč. Pomáhající pracovník musí vyvinout trpělivost při jednání s obětí a opakovaně jí ukazovat cestu, která vede k řešení její současné náročné životní situace a předkládat jí konkrétní možnosti řešení. Těmi může být nabídka právní pomoci v konkrétní organizaci, která se zabývá podobnými případy (Bílý kruh bezpečí), zajištění lékařské péče, pokud došlo k fyzickému napadení a ke zranění, azylové domy v případě potřeby nouzového ubytování, kontakt na psychologickou péči nebo účast v podpůrných skupinách mezi lidmi, které mají osobní zkušenost s domácím násilím, či jiné dostupné služby. V této fázi může být součástí řešení situace ohrožené osoby i vytvoření bezpečnostního plánu.

### 3.2.1 Bezpečnostní plán

Bezpečnostní plán může být součástí intervence pracovníka, který řeší s obětí případ domácího násilí. Pracovník by si měl být vědom toho, že oběť pocítuje strach či dokonce hrůzu z budoucího jednání agresora, což je vyvoláno její bezbranností a bezmocí.<sup>51</sup> Při komunikaci s obětí by si tedy měl pomáhající pracovník jednoduchými otázkami získat informace, jaká aktuální rizika ohrožené osobě hrozí a následně by jí měl vysvětlit a doporučit plán, pokud by opětovně došlo k násilnému jednání. Pravidlem totiž bývá, že pokud nedojde k vykázaní, zůstává i nadále násilná osoba společně s osobou ohroženou ve společné domácnosti. Oběti by mělo být vhodně vedenou komunikací vysvětleno, že na prvním místě, pokud dojde k opětovnému násilnému jednání, je ochrana jejího života a zdraví. Zároveň by jí měl pomáhající pracovník doporučit, co si má promyslet a jak se zachovat při dalším incidentu. Důležité

---

<sup>51</sup> Srov. NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*, Praha: Academia, 1997. ISBN 80-200-0625-7. Kapitola Strach, s. 342.

je vzbudit zájem a důvěru ohrožené osoby, což může být optimistické nastínění budoucnosti pro samotnou ohroženou osobu popř. i její děti nebo také ujištění o budoucí podpoře zúčastněných subjektů. Mezi informace, které by měl pracovník ohrožené osobě sdělit v rámci bezpečnostního plánu, patří zejména aby:<sup>52</sup>

- se ohrožená osoba nenechala zavřít v uzavřené místnosti, odkud nevedou žádná okna nebo druhý východ,
- si zapamatovala důležitá telefonní čísla, zejména tísňové číslo policie (158, 112), nebo přímo číslo na non-stop linku domácího násilí (251 511 313),
- se svěřila blízkým přátelům a blízkým, u kterých by mohla krátkodobě vyhledat pomoc a podporu,
- si naplánovala únikové cesty ze všech míst společného obydlí,
- promyslela důvody (výmluvy), které by uvedla agresorovi při zdůvodnění, že chce momentálně (na chvíli) odejít,
- naplánovala místa, kam půjde po opuštění společného obydlí. Místo, kam může ve kteroukoliv dobu odejít (policejní stanice, lékařská záchranná služba, nemocnice, non-stop benzinová čerpací stanice),
- si zjistila, jak se na tato místa dostane. Mít u sebe hotovost na jízdné, zjistit jiné, než běžné cesty, které zná i násilná osoba,
- se domluvila s přáteli či sousedy na určitém znamení, které by jim dala v případě ohrožení, a kterému by porozuměli. Tím může být předmět v okně, prozvonění mobilního telefonu, smluvené heslo při telefonování,
- měla připravenou sbalenou tašku s potřebnými věcmi – doklady, peníze, oblečení, telefon,
- si určila nejbezpečnější místo v domě, pokud je ohrožená osoba špatně pohyblivá nebo ve vyšším věku,
- v případě, že jsou svědky nebo oběťmi domácího násilí také děti a oběť odchází bez dětí, sdělila dětem, kam se mají ukrýt, pokud dojde k násilnému jednání a oběť musí z domu odejít bez nich. Následně aby okamžitě informovala policii

---

<sup>52</sup> Srov. OŠANCOVÁ, R. Specifika krizové intervence u domácího násilí. In. VODÁČKOVÁ, D. et al. *Krizová intervence*. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-717-8696-9, s. 475-481.

a pro děti se společně s nimi vrátila a vzala sebou potřebné věci (doklady, léky, potraviny, oblečení).

## **4 Názor oběti na interdisciplinární spolupráci subjektů řešících případy domácího násilí**

### **4.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky**

#### **4.1.1 Cíl výzkumu**

Cílem výzkumu je zjistit od oběti domácího násilí, jaký názor má oběť domácího násilí na interdisciplinární spolupráci mezi všemi zúčastněnými subjekty (policie, soud, intervenční centrum, azylové domy a další), se kterými přišla do kontaktu, když řešila svůj problém, a zda jejich spolupráce je dostatečně rychlá, efektivní, kvalitní a dostatečně provázaná, či zda by měla být ještě doplněna, aby tyto podmínky splňovala.

#### **4.1.2 Výzkumné otázky**

Na základě cíle byly sestaveny dvě výzkumné otázky, přičemž první je zaměřena na zjištění názoru oběti domácího násilí na interdisciplinární spolupráci institucí řešící případy domácího násilí. Konkrétně se jedná o názor oběti, jak sama vnímala kvalitu, rychlost, efektivitu a vzájemnou provázanost zúčastněných subjektů v souvislosti s poskytovanou pomocí a podporou její osobě. Druhá otázka byla opět zaměřena na názor oběti domácího násilí, jaké další návrhy by doporučila zúčastněným subjektům, aby jejich spolupráce byla pro oběť ještě přínosnější.

##### **Výzkumná otázka číslo 1:**

Jaký je názor oběti domácího násilí na interdisciplinární spolupráci subjektů, se kterými přišla do kontaktu při řešení svého problému s domácím násilím, a to s ohledem na rychlost, kvalitu a efektivitu jejich spolupráce a vzájemnou provázanost zúčastněných subjektů při řešení domácího násilí?

##### **Výzkumná otázka číslo 2:**

Jaké další návrhy by oběť domácího násilí pro zúčastněné subjekty doporučila, aby byla jejich vzájemná spolupráce doplněna nebo změněna, a tudíž by poskytované služby mohly být pro oběť domácího násilí ještě přínosnější?

## 4.2 Metodika práce

### 4.2.1 Popis metody a popis výzkumného vzorku

Ke zjištění cíle bakalářské práce byla použita:

- metoda – dotazování
- technika – rozhovor

Soubor byl vytvořen jedním výzkumným vzorkem. Tímto vzorkem jsou bývalé oběti domácího násilí z města Plzně a okolí, které svůj problém s domácím násilím řešily za pomoci a podpory zmiňovaných subjektů a s odstupem času mohou spolupráci a pomoc institucí posoudit. Základním souborem bylo zvoleno deset bývalých obětí domácího násilí, přičemž výzkumným souborem pak bylo sedm bývalých obětí (tři oběti se odmítly účastnit výzkumu) Jednalo se o oběti domácího násilí, které svůj problém řešily v rozmezí od šesti měsíců do dvou let od doby, kdy probíhala spolupráce mezi obětí a institucemi. Takové časové rozpětí bylo zvoleno z toho důvodu, aby oběť měla dostatek času na uspořádání svých myšlenek, ale zároveň aby si pamatovala průběh jednání s institucemi. Metodou dotazování byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, který byl uskutečněn na základě předem připravených základních otázek.<sup>53</sup> (viz příloha č. 1). Výzkum byl proveden ve spolupráci s intervenčním centrem v Plzni, které přichází do styku se všemi oběťmi domácího násilí, je garantem spolupráce mezi všemi subjekty řešící domácí násilí a má kontakty na oběti domácího násilí.

### 4.2.2 Sběr dat

Sběr dat probíhal v měsících prosinci roku 2014 a lednu 2015. Polostrukturované rozhovory byly provedeny v místě dle předchozí domluvy s obětí domácího násilí.

Rozhovory s oběťmi byly odlišně dlouhé i obsáhlé a pohybovaly se v rozmezí od dvaceti do čtyřiceti minut.

Zaznamenané rozhovory v písemné podobě jsou uloženy v osobním archivu autora.

## 4.3 Vyhodnocení

Vyhodnocení je zaměřeno na zjištění cíle, které si autor stanovil vyzkoumat, čímž je

---

<sup>53</sup> Srov. ŽUMÁROVÁ, M. Základní přístupy ke zkoumání. In SKUTIL, M. Et al. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011, ISBN 978-807-3677-787, s. 57-95.

vnímání spolupráce mezi všemi zúčastněnými subjekty, se kterými přišla oběť domácího násilí do kontaktu při řešení svého problému s ohledem na rychlost, efektivnost a kvalitu, a také na vlastní názor oběti, čím by mohla být spolupráce ještě doplněna. Zároveň je cílem vyhodnocení odpovědět na výzkumné otázky.

Základním prvkem výzkumu jsou rozhovory s oběťmi domácího násilí. Na základě předem připravených otázek sdělují informace, které zažily v průběhu řešení své krizové situace a vyjadřují vlastní názor k dotazované problematice. Následně sdělují svůj návrh k možnému zlepšení práce a spolupráce při řešení domácího násilí.

#### **4.3.1 Výsledky dle jednotlivých otázek**

Z deseti oslovených obětí domácího násilí, přičemž se vždy jednalo o ženy, bylo nakonec ochotno se výzkumu zúčastnit a k otázkám se vyjádřit sedm obětí. Při vyhodnocování výsledků jsou označovány D1 až D7 (dotazovaná 1 - 7).

##### **Otázka č. 1 – Které z institucí zabývajících se domácím násilím jste se svěřila jako první se svým problémem?**

D1 a D3 - Odpověděly, že nejprve oslovily intervenční centrum.

D2, D4 – D7 odpověděly, že domácí násilí oznámily jako první na policii.

##### **Otázka č. 2 – Co Vás vedlo oslovit zrovna tuto instituci?**

D1 a D3 - Odpověděly, že si informace postupně zjišťovaly na internetu, zjistily, že intervenční centrum řeší tento problém, proto se rozhodly je oslovit.

D2 - Uvedla „*Nevěděla jsem, co mám dělat, byla jsem zoufalá, trvalo to mnoho měsíců a teprve, až mě šlo skutečně o život, tak jsem zavolala policii.*“

D4 – D6 - Uvedly, že je nikdo jiný nenapadl (policie).

D7 - Uvedla „*Donutili mě k tomu známí, měli o mě strach, když viděli, jak vypadám po napadení*“ (policie).

##### **Otázka č. 3 – Postačila Vám pomoc této jedné instituce nebo Vás odkázali na jinou či Vás přímo do této instituce doprovodili? Kolik jich bylo? Jaké?**



D1 – Odpověděla, že nepostačila pomoc pouze jedné organizace. Intervenční centrum jí pomohlo kontaktovat policii a následně jí dalo kontakty na další organizace, kam již šla sama. Celkem kontaktovala čtyři organizace – intervenční centrum, policie, Bílý kruh bezpečí, OSPOD.

D2 – Uvedla, že po oznámení na policii jí druhý den samo kontaktovalo nejdříve telefonicky a pak i osobně intervenční centrum. Získala další informace a podporu. Dále kontaktovala ještě dva subjekty, a to soud a OSPOD. Policie jí nikam nedoprovázela k úřadům, intervenční centrum pak ano.

D3 – Uvedla, že z intervenčního centra odešla na policii, kam ji pracovníci doprovodili, pak ji oslovili zaměstnanci z OSPODu a ještě s ní spolupracovali z Bílého kruhu bezpečí.

D4 – Sdělila, že intervenční centrum dostalo informace od policie a kontaktovali ji. Osobně je navštívila a pomohli při jednání s dalšími úřady – sociálka a soud.

D5 – Uvedla, že několik dní po oznámení na policii ji kontaktovalo intervenční centrum, které dostalo informace od policie. Tam jí pomohli při řešení situace u soudu ohledně předběžného opatření a na sociálce.

D6 – Sdělila, že druhý den ji samo kontaktovalo intervenční centru a již mělo podklady od policie. Pomohli s vyřízením záležitostí u soudu, u OSPODu a dále na jejich radu kontaktovala i psychologa.

D7 – Kontaktovalo ji intervenční centrum, jak jí řekli na policii. Od pracovníků centra dostala nabídku k další spolupráci a pomoci, ale již nic nevyužila.

**Otázka č. 4 – Měly ostatní instituce již informace o Vašem případě nebo jste musela vše vypovídat znovu?**

D1 a D3 - Uvedly, že na všech úřadech bylo od nich požadováno znova vysvětlení, všude opakovaly, co se jim stalo. Nevnímaly to pozitivně, jelikož se jim o tom špatně mluvilo.

D4, D6 – Uvedly, že vypovídaly na policii a odtud byly předány informace na intervenční centrum. Tam o jejich problému věděli. Na ostatních úřadech pak musely znovu vše vypovídat, přestože již určitě také nějaké informace měly. Opětovně vše uvádět bylo pro ně v této fázi psychicky náročné.

D2, D5 a D7 – Uvedly, že měly pocit, že si informace předávají. Na úřadech věděly o jejich problému celkem i v podrobnosti a pouze doplňovaly nějaké potřebné informace. D2 uvedla „postupem času při dalších schůzkách jsem byla schopná vzpomenout si i na další situace a hovořit o nich. Potřebovala jsem čas. Pak jsem zjistila, že můžu možná problém i vyřešit“. D5 uvedla „když se vše provalilo, tak jsem byla schopná o tom začít mluvit.“

**Otázka č. 5 – Jaký jste měla dojem ze spolupráce mezi institucemi, jak jste vnímala jejich spolupráci při řešení Vašeho problému? (účast na řešení problému, bagatelizace, ponižování lidské důstojnosti, apod.).**

D1 – Uvedla, že neměla z počátku dobrý dojem z jejich vzájemné spolupráce ani s jednotlivými pracovníky v rozdílných institucích. Uvedla „*připadala jsem si, jako kdyby o mne nikde nevěděli vůbec nic a musela jsem vše znovu vysvětlovat. Pokud o mne věděli, tak předstírali, že neví nic. I jednotliví pracovníci měli rozdílný přístup i ochotu něco pro mě udělat. Bylo to pro mě ponižující. Postupně jsem ale získávala důvěru v tyto pracovníky a uvědomila si, že mě chtějí pomoci. Jejich rady jsem přijímala jako prospěšné.*“

D3 – Uvedla, že musela sice všude vše opakovat, ale přijali jí vlídně. Zaznamenala, že o ní měli informace, které však musela opakovat, což v té době bylo náročné. Nikde ale nepociťovala žádné ponižování lidské důstojnosti ani zlehčování situace.

D2, D4 – D7 – Uvedly, že pracovníci všech institucí, se kterými přišly v rámci řešení domácího násilí do kontaktu, s nimi jednali ochotně a profesionálně. Měli vzájemné informace, které musely oběti doplňovat, ale vnímaly, že o nich ví a jeví o ně zájem. D2 doslova uvedla, že „*z chování policie, intervenčního centra i dalších jsem cítila obrovskou podporu a já získala naději, že se mi dostane pomoci. Dodávali mě sebevědomí, které jsem předtím dlouho neměla.*“ D5 a D6 uvedly, že po vykázání bylo vše v pořádku a spolupráce i poskytnutá pomoc byla na dobré úrovni. Před vykázáním však ze strany policie nedošlo ke správnému posouzení jejich oznámení a policisté (pokaždé jiný, který právě měl službu), tak věc nesprávně vyřešili.

**Otázka č. 6 – Když Vám instituce, u které jste řešila případ Vašeho domácího násilí, sdělovala informace o možných službách u jiné z organizace zabývající se domácím násilím, byly tyto informace pravdivé nebo jste zjistila při dalším jednání, že tyto informace byly liché?**

D1 – D7 – Všechny shodně uvedly, že dostaly mnoho informací, některé zpočátku ani nestačily vnímat, ale následně zjistily, že informace o dalším postupu byly pravdivé. Pouze D3 a D7 uvedly, že každá v jednom případě při jednání na policii dostala jednu informaci, která se pak nepotvrdila, přičemž D3 uvedla, že pouze možná špatně pochopila to, co jí bylo sdělováno. Většina informací pro ně byla nových a i díky nim se dokázaly následně s problémem vypořádat.

**Otázka č. 7 – Jak hodnotíte s odstupem času po prožitém těžkém životním období poskytnutou pomoc či službu zúčastněných subjektů a jak hodnotíte jejich vzájemnou spolupráci?**

D1, D5 – D7 – Z celkového hlediska považují poskytnutou pomoc za přínos pro řešení jejich situace a bez pomoci by nebyly schopny řešit samy svůj problém. V jistých situacích na určitých institucích však pociťovaly, že by mohla být situace vyřešená lépe k jejich prospěchu. D1 k tomu ještě dodala „*V rámci všech institucí jsem si připadala občas jako přítěž, zejména když jsem sama navrhovala, jak bych chtěla situaci řešit. V té době jsem se cítila jako druhořadá, ale nakonec vše proběhlo v pořádku. Neznám přesně vzájemnou propojenost všech spolupracujících úřadů, ale v jejich vzájemné komunikaci by bylo určitě možné zlepšit informovanost, což by bylo přínosem pro každou oběť.*“ D5 – D7 dodaly, že rezervy vidí u policie, jelikož své napadání oznamovaly několikrát, pokaždé s nimi na policii jednal někdo jiný a jejich problém se s pachatelem násilí mohl řešit razantněji, pokud by to řešil jeden konkrétní člověk. Po vykázání agresora pak již byla pomoc a spolupráce vnímána pozitivně.

D2 – D4 – Poskytnutou pomoc i vzájemnou spolupráci vnímaly a hodnotily kladně. D2 uvedla „*Všichni mi byli obrovskou oporou, ochranou a pomocí. Jejich vzájemná informovanost mi ušetřila opakování již jednou řečeného a to mě ušetřilo opakovaného prožívání zažité situace.*“ D3 uvedla, že by mohlo dojít k lepšímu předávání informací mezi všemi zúčastněnými, aby oběť nemusela opakovat svá zažitá trauma, ale zároveň sdělila, že je možné, že to vyžadují zákony a přestože informace k dispozici jsou, musí

se vše opakovat.

**Otázka č. 8 – Jak byste hodnotila rychlost spolupráce zúčastněných subjektů?  
Mohla by být spolupráce dle Vašeho názoru rychlejší?**

D1 – Uvedla, že by si představovala rychlejší řešení jejího problému ze strany všech institucí a osobní nasazení všech zainteresovaných do konkrétního případu, aby se řešení urychlilo. Myslí si, že by pomoc i vzájemná spolupráce zúčastněných mohla být rychlejší.

D2-D5 – Dle jejich názoru byla rychlost vyřešení problému i vzájemná spolupráce subjektů na řešení jejich problému adekvátně rychlá a vzhledem k délce zažívaného násilí ani nečekaly, že to tak rychlé řešení může mít. Pociťovaly to jako velmi důležité, jelikož jim to dodávalo odvalu v dalších krocích.

D6 – D7 – Po vykázání násilníka byla poskytnutá pomoc i další řešení situace velmi rychlá a prospěšná. Vzájemná spolupráce všech zúčastněných na sebe navazovala. K většímu urychlení vyřešení jejich problému shodně uvedly, že policie měla vykázat násilníka dříve, a tím by jim byly ušetřeny prožité těžké chvíle.

**Otázka č. 9 – Co jste od zúčastněných subjektů při řešení Vašeho problému očekávala a nebylo Vám poskytnuto. Jaký návrh byste měla ke zlepšení činnosti a spolupráce organizací, se kterými jste se při řešení Vašeho problému setkala?**

D1 – Nebyla zcela spokojena s chováním napříč všemi organizacemi, které kontaktovala. Uvedla: „*Nebylo mě zcela důvěřováno a mnohdy jsem pociťovala, že dávají za pravdu i mému charismatickému muži. To mě zprvu moc ranilo. Když jsem potom začala vypovídat o všem, co se mi dělo, tak se již začali chovat jinak.*“ Nebyla spokojena s tím, že musela své výpovědi všude opakovat.

Jako návrh pro zlepšení a spolupráci zúčastněných organizací doporučila rychlejší a kvalitnější předávání informací, aby nemusela výpovědi opakovat, více žen u policie, které by se tomuto problému věnovaly a možná by lépe chápaly tuto problematiku a oběť by k nim měla větší důvěru, nebo jednu osobu, která by oběť doprovázela a byla s ní v kontaktu po celou dobu řešení problému. K tomu by musela mít potřebné pravomoci. Tím by oběti odpadlo psychicky náročné období, ve kterém navštěvuje

různé úřady a vše opakovaně vysvětluje a žádá.

D2 – Uvedla, že když začala situaci řešit, tak ani nevěděla, co vše může očekávat a požadovat. Netušila, zda jí může vůbec někdo pomoc. Po oznámení případu pocítovala od všech velkou podporu i snahu jí poskytnout pomoc a ochranu. V té době poprvé po dlouhé době pocítila, že může svůj život změnit a věděla, že se má na koho obrátit. Vzájemnou pomoc i spolupráci všech zainteresovaných hodnotila velice pozitivně se zájmem o její osobu.

Jako návrh pro další možné zlepšení situace i vzájemnou spolupráci organizací uvedla, že by se měla zvýšit osvěta napříč všemi zainteresovanými subjekty, aby oběti věděly, že se mají na koho obrátit a nebudou muset dlouho trpět různým formám domácího násilí. Ostatní organizace by si měly předávat informace byť i o možném podezření z domácího násilí a měly by se tím zabývat.

D3 – Uvedla, že oslovila intervenční centrum, protože očekávala pomoc radou či konkrétním skutkem. Pomoci se jí dostalo a ona byla schopná věc započít řešit. Měla možnost se obrátit na různé organizace, o kterých předem nevěděla, že se tímto problémem zabývají. Získala důvěru v sebe sama.

Dle jejího názoru by se mělo zlepšit předávání informací mezi zúčastněnými subjekty, aby oběti nemusely opakovaně vypovídat na každém úřadě vše znovu.

D4 – Uvedla, že jediné, co požadovala, když začala věc řešit, bylo ukončení dlouhodobého ponižujícího jednání. Konkrétně nevěděla, co může očekávat a jaké služby jí mohou být poskytnuty. Pomoci od všech, se kterými přišla do kontaktu, se jí dostalo. Jednali s ní korektně, vzájemně spolupracovali a skutečně byl její problém, co se týká ukončení násilného jednání ze strany partnera, ukončen.

Pro další jednání s oběťmi domácího násilí by doporučovala, aby žena mluvila s ženou, ke které má určitě větší důvěru než k muži, když právě muž jí týral. Dále by doporučovala, aby jednala vždy pouze s jednou osobou, která by znala problematiku jejího případu od prvopočátku, což by obětem usnadnilo komunikaci na všech úřadech a institucích.

D5 – Sdělila, že nejtěžší období pro oběť domácího násilí je doba, než ji začne někdo brát vážně a důvěřovat jí. Uvedla, že jí nebyla poskytnuta dostatečná pomoc ze strany policie, kam opakovaně oznámila napadení manželem. Pokaždé mluvila s jiným policistou, který nebyl obeznámen s jejím problémem do minulosti. Nehledě na to, že

policisté byli velmi mladí bez životních zkušeností a dle jejího názoru nevyškolení, aby mohli adekvátně posoudit a rozhodnout další postup. Když již byl manžel policií vykázaný a do dění se zapojilo intervenční centrum, tak se situace ubírala rychle pozitivní cestou. Zúčastněné instituce spolupracovaly a předávaly si informace.

Doporučuje, aby došlo k vyškolení všech osob, které se mohou s tímto problémem na profesionální úrovni setkat, aby mohly bezpečně rozpoznat závažnost každého jednotlivého případu. Dále by doporučovala, aby o každém napadení došlo k provázanosti několika institucí, které by samostatně mohly věc posoudit. Dále doporučuje zpřísnění zákonů, aby pachatel byl dostatečně a přísně potrestaný za své jednání.

D6 – Uvedla, že po vykázaní partnera byla spolupráce všech institucí na dobré úrovni, cítila snahu jí pomoci, věc vyřídit a zabránit tomu, aby se předešlé násilné jednání vůči její osobě opakovalo. Jinak to ale cítila před tím, než se do toho vložilo intervenční centrum, jelikož policii několikrát oznamovala napadení, ale druhá nevykázali. Po vykázaní ale již všichni spolupracovali, vysvětlili jí další postup.

Sdělila, že by byla raději, kdyby při vyřizování takového problému vždy jednala se ženou, ke které by měla větší důvěru. Dále doporučila větší osvětu, aby týrané ženy věděly, co mají dělat, na koho se obrátit. Oběti by se měla věnovat pouze jedna osoba, která by jí provedla celým obdobím od začátku až do konce.

D7 – Uvedla, že poskytnutou pomoc ze strany různých subjektů považuje za přiměřenou. Jejich vzájemnou spolupráci si netroufne hodnotit, ale myslí si, že byla na dobré úrovni, co se týká rychlosti jejich jednání a v podstatě i kvality.

Žádná doporučení ani návrhy pro zlepšení práce, spolupráce či poskytovaných služeb neměla.

#### **4.3.2 Celkové výsledky**

Tato kapitola obsahuje odpovědi na výzkumné otázky. Z každé odpovědi na výzkumnou otázku vychází jedna hypotéza.

### **Výzkumná otázka č. 1:**

Jaký je názor oběti domácího násilí na interdisciplinární spolupráci subjektů, se kterými přišla do kontaktu při řešení svého problému s domácím násilím, a to s ohledem na rychlost, kvalitu a efektivitu jejich spolupráce a vzájemnou provázanost zúčastněných subjektů při řešení domácího násilí?

Subjektů poskytující péči obětem domácího násilí je široká škála (policie, soudy, intervenční centra, azylové domy a další), přičemž některé mají povinnost spolupráce mezi sebou danou zákonem a jiné do procesu vstupují na základě požadavku samotné oběti. Pomoc a podporu poskytují samostatně jednotlivé subjekty, ale také kvalita, rychlost i efektivita je vázána na potřebné vzájemné spolupráci. Na základě splnění či nesplnění těchto požadavků může pak oběť hodnotit a mít svůj názor na otázku, která je uvedena v první výzkumné otázce. Z rozhovoru obětí, které vyhledaly pomoc při řešení svého problému, bylo zjištěno, že spolupráci jednotlivých subjektů vnímaly. Rozdílné odpovědi svědčí o tom, že část obětí vnímala spolupráci a s tím spojenou kvalitu, efektivitu a rychlost pozitivně a se spoluprací subjektů byla spokojena. Některé oběti viděly ve spolupráci subjektů jisté nedostatky, které by bylo možné zlepšit ve všech nebo jen v některých aspektech. Část obětí vnímala spolupráci a samotnou práci některých subjektů v konkrétní fázi jako nedostačující.

Odpovědi respondentek na výzkumnou otázku číslo 1 by bylo možné shrnout do následující hypotézy:

H1 – Oběti domácího násilí nemají jednotný názor na kvalitní, rychlou a efektivní interdisciplinární spolupráci subjektů řešící případy domácího násilí. Převážná část spolupráci hodnotí pozitivně, v některých případech je však vnímána jako ne příliš pozitivní a ojedinele v určitých fázích řešení problému konkrétního domácího násilí je vnímána i negativně.

## **Výzkumná otázka č. 2:**

Doporučila by oběť domácího násilí pro zúčastněné subjekty další návrhy, kterými by byla jejich vzájemná spolupráce doplněna nebo změněna, a tudíž by poskytované služby mohly být pro oběť domácího násilí ještě přínosnější?

Oběť domácího násilí vítá při řešení svého problému pomoc od příslušných subjektů. Mnohdy neví, co může očekávat a stejně tak neví, co může požadovat. V průběhu řešení své krizové situace hodnotí poskytované služby a přála by si občas jiný přístup i jiné řešení. Z rozhovorů bylo zjištěno, že by konkrétní změnu v přístupu ze strany subjektů řešící domácí násilí vítaly i požadovaly. Konkrétně se jednalo o kvalitnější předávání informací mezi jednotlivými institucemi, aby nemusely opakovaně u různých institucí vypovídat svůj příběh. **Dalším zajímavým návrhem byl přítomnost jedné osoby, která by se oběti věnovala od začátku řešení domácího násilí až po ukončení spolupráce, přičemž byla upřednostňována přítomnost a komunikace se ženou, která by ještě k tomu měla větší životní zkušenosti.** Nelze opomenout ani návrh na dřívější rozhodování o vykázaní ze strany policie či zpřísnění zákonů týkající se této problematiky.

Odpovědi respondentek na výzkumnou otázku číslo 2 by bylo možné shrnout do následující hypotézy:

H2 - Oběť domácího násilí, která svůj problém řešila u příslušných subjektů, které se zabývají řešením případů domácího násilí, získala v průběhu spolupráce přesvědčení o možných dílčích návrzích, které by vedly k přínosnějšímu poskytování služeb obětem domácího násilí.



## Diskuse

Problematice domácího násilí se věnují státní (intervenční centrum, soudy, policie) i nestátní (Bílý kruh bezpečí, Člověk v tísni) organizace a jsou schopny nabídnout pomoc i poskytnout radu v případě, že ohrožená osoba chce řešit problém s domácím násilím. Jsou zpracovávány různé metodické pokyny a schvalovány zákony, kterými má být pomoc obětem umožněna a zároveň aby byla poskytnutá pomoc a s tím související proces pro oběť co nejméně zatěžující.

Dalším důležitým aspektem tohoto tématu je existence literatury, která není určena jen pro odbornou veřejnost, ale zejména pro samotné oběti domácího násilí. Typickým příkladem je kniha A. Buskotte *Z pekla ven*, kde se popisují různé případy domácího násilí s konkrétními příklady. Pro oběť domácího násilí je zde pak také uvedeno, jak se má zachovat a jak má v případě, že se do obdobné situace dostane, jednat. Obdobnou literaturou je i kniha Naděždy Špatenkové s příznačným názvem *Domácí násilí*.

Aniž by bylo nutné investovat finanční prostředky k zakoupení literatury, kterými oběť ve fázi domácího násilí nemusí ani disponovat, je také zcela jistě přínosem, že na mnohých úřadech jsou na veřejných místech k dispozici zdarma různé tiskoviny zabývající se touto problematikou, které samy o sobě mohou dát oběti impuls a odvahu k řešení svého problému.

Pokud jsem uvedl výše zmiňované možnosti získání informací k řešení domácího násilí, nelze opomenout ani telefonní linky, které jsou nepřetržitě k dispozici, a oběť, a případně i svědek, zde v krátké době mohou obdržet kvalitní informace či jim může být poskytnuta rada, jak mohou dále za této situace postupovat.

Nelze zpochybnit přínos a snahu současné společnosti odsoudit násilné chování popírající mnohdy svobodu a lidskou důstojnost ohrožené osoby. Přesto se mnoho obětí neodvází svůj problém řešit a zůstávají i nadále žít nejen v nedůstojném prostředí, ale přímo v prostředí, které ohrožuje její život a popírá její lidské hodnoty.

Z rozhovorů s oběťmi domácího násilí, které se zúčastnily výzkumu v této bakalářské práci, bylo v naprosté většině znát, že na svůj prožitý životní příběh neustále vzpomínají. Přestože byl rozhovor zaměřen na oblast spolupráce subjektů, které řeší případy domácího násilí a na názor oběti na tuto spolupráci, většina obětí vypověděla svůj příběh i z pohledu minulosti, tedy od prvních fází domácího násilí. Pozitivní na

tom je v každém případě to, že se o tom nestydí mluvit a necítí vinu za to, co se jim přihodilo, což je právě problém obětí, které zůstávají žít v násilném prostředí s agresivním partnerem, kdy tento jev podrobně popisuje v publikaci *Domácí násilí* Drahomír Ševčík.<sup>54</sup>

Názory, které oběti domácího násilí sdělily, je možné považovat za praktický výsledek snahy a možností, jak je pomoc poskytována a jak je práce a spolupráce zúčastněných subjektů vnímána zvenčí. A nejen zvenčí, ale dokonce od osob, kterých se to nejvíce týká, a kterým kvalitní, rychlá a efektivní pomoc všech zainteresovaných může ovlivňovat život daleko do budoucnosti.

Je nutné zohlednit, že oběť domácího násilí si vytváří názor na subjekty, se kterými se střetla. Jak již bylo zmiňováno, při řešení takových případů spolupracují pravidelně jen některé, které mají zákonnou povinnost vzájemné informovanosti a spolupráce. Dalšími subjekty pak mohou být instituce, které oběť osloví na doporučení či radu, nebo které samy oběť osloví, pokud se dozví o jejím problému. Někdy oběť i odmítne vstup dalších institucí a spokojí se s řešením u policie nebo u intervenčního centra. Je také nutné zohlednit, že každá oběť mohla jednat, a s velkou pravděpodobností také u různých institucí jednala, pokaždé s jinou osobou, což také mohlo ovlivnit názor na kvalitu pomoci, jelikož chování různých osob, byť pracujících u jedné instituce, je různý. Tyto všechny aspekty ovlivňují názor na práci zainteresovaných institucí.

Při nahlédnutí na souhrnné výsledky a zároveň na odpovědi na výzkumné otázky jsem dospěl k závěru, že převažuje pozitivní názor na poskytnutou pomoc i na interdisciplinární spolupráci zúčastněných subjektů řešících případy domácího násilí, přičemž některé z oslovených přímo uvedly, že bez vstupu těchto subjektů by nebyly schopny samy svůj problém vyřešit. Spolupráce byla hodnocena pozitivně, přesto však jisté výhrady k této problematice byly sděleny. Oběti zároveň uvedly svůj názor na případné doplnění či změnu ve spolupráci subjektů a poskytování služeb a pomoci.

Uvědomuji si, že výzkum nepřinesl zcela nová zjištění či neznámé skutečnosti, přesto si myslím, že by zjištěné výsledky mohly sloužit jako přehledný soubor podložený názory a návrhy konkrétních osob, které se setkaly s popisovanou problematikou.

---

<sup>54</sup> Srov. ŠEVČÍK, D.; ŠPATENKOVÁ, N. et al. *Domácí násilí*. Kapitola 2.4 Důsledky domácího násilí – syndrom týrané osoby, s. 42-45.

Pozitivně vnímám i reakce obětí domácího násilí, které kvitovaly snahu o zviditelnění, dle jejich vyjádření, závažného problému, což mě utvrzuje o správně zvoleném tématu bakalářské práce.

## Závěr

Cílem bakalářské práce, která nese název *Názor oběti domácího násilí na interdisciplinární spolupráci subjektů řešících případy domácího násilí v Plzni a jeho okolí*, bylo zjistit, jaký názor má oběť domácího násilí na spolupráci zúčastněných subjektů, se kterými přišla do kontaktu, když řešila svůj problém a zda je z pohledu oběti domácího násilí jejich spolupráce dostatečně rychlá, efektivní, kvalitní a vzájemně provázaná, či zda by dle názoru oběti měla být ještě doplněna, aby tyto podmínky splňovala.

Bakalářskou práci jsem rozdělil do čtyř základních kapitol, přičemž v první kapitole jsem popsal pojem domácího násilí společně s dalšími základními prvky týkající se průběhu domácího násilí a jeho aktérů. V druhé kapitole jsem uvedl a popsal zákonné normy související s domácím násilím a oprávnění a povinnosti subjektů zapojených do řešení těchto případů. V třetí kapitole byl popsán způsob a význam účinné komunikace s obětí domácího násilí. Čtvrtá kapitola byla pak věnována zjištění výzkumného cíle bakalářské práce.

Z obsahu práce je patrné, že problematika domácího násilí je velice obšrná. Bez dostatečných teoretických znalostí řešící tuto problematiku nelze vykonávat dobrou a správnou praxi s oběťmi domácího násilí. Stejně tak je nutná provázanost všech spolupracujících subjektů, kdy znalost kompetencí svých i ostatních subjektů a jejich správná prezentace usnadní obětem orientovat se a pochopit průběh a důvod jednotlivých kroků při vyřizování jejich problému. V neposlední řadě, a dost možná i na prvním místě, je správný přístup a komunikace s obětí domácího násilí. Navázání kontaktu, vzbuzení důvěry v možnost řešení a nabídnutí potřebné pomoci při snaze problém řešit, jsou naprosto nezbytné podmínky, aby oběť mohla pochopit, že existuje řešení jejího problému, na který nebude sama, ale naopak se bude moci o dalších rozhodnutích poradit a individuálně se rozhodnout.

Ze čtvrté kapitoly, která byla věnována výzkumu ke zjištění cíle bakalářské práce, bylo z rozhovorů s oběťmi domácího násilí patrné, že věnovaly značnou pozornost jednání osob, se kterými se setkaly při řešení svého náročného životního období. Způsob komunikace mezi osobou zastupující příslušný subjekt a obětí, způsob komunikace mezi osobami jednotlivých subjektů, byl ze strany oběti vnímán buď pozitivně či negativně a může se tvrdit, že to bylo hlavním měřítkem hodnocení

spolupráce i poskytnuté pomoci. Na základě získaných zkušeností se takto vnímané problematické okamžiky promítly do návrhů obětí na zlepšení spolupráce i samotné práce subjektů řešící případy domácího násilí.

Závěrem své práce bych rád uvedl, že problematika domácího násilí se bezpochyby v naší společnosti vyskytuje a je dobře, že domácí násilí je společností odmítáno. Se ženami, se kterými jsem měl možnost se setkat v rámci zpracování této bakalářské práce, byla přes jejich obtíže prožité v minulosti, patrná vůle o věci hovořit a podílet se možná na něčem, co by mohlo pomoci i dalším obdobně trpícím obětem. Sám ze své vlastní profese policisty, kterou vykonávám již přes dvacet let, vím, že je tato problematika značně obsáhlá a jakákoliv rozhodnutí velice obtížná. Dochází k zásahům do osobní integrity osob, mnohdy k popírání lidské důstojnosti, ale i k omezování osobních práv a osobní svobody. Osobně nelituji rozhodnutí svoji bakalářskou práci zaměřit tímto směrem a věřím, že v budoucnu se bude výskyt domácího násilí minimalizovat nebo alespoň poskytovaná pomoc obětem bude ze strany všech zúčastněných subjektů ještě kvalitnější, rychlejší a efektivnější.

## Seznam použitých zdrojů

### Monografické publikace

BENTOVIM, Arnon. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. Vyd. 1. Překlad Daniel Bogušovský, Vratislav Janda. Praha: Grada, 1998, 117 s. Psyché (Grada Publishing). ISBN 80-716-9629-3.

BUSKOTTE, Andrea. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Vyd. 1. Překlad Monika Burger. Brno: Computer Press, 2008, 176 s. ISBN 978-802-5117-866.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Vyd. 4., V nakl. Portál 2., rozš. Praha: Portál, 2004, 266 s. ISBN 80-717-8931-3.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila a Petra VITOUŠOVÁ. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Vyd. 1. Praha, 2007, 191 s. ISBN 978-802-4720-142.

KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování: psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001, 255 s. ISBN 80-717-8513-X.

KOPŘIVA, Karel. *Lidský vztah jako součást profese: psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. 2., rozšířené a přepracované vyd. Praha: Portál, 1997, 147 s. ISBN 80-717-8150-9.

MATOUŠEK, Oldřich. *Metody a řízení sociální práce: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003, 379 s. ISBN 80-717-8548-2.

MATOUŠEK, Oldřich, Jana KOLÁČKOVÁ a Pavla KODYMOVÁ. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, 351 s. ISBN 80-736-7002-X.

NAKONEČNÝ, Milan. *Encyklopedie obecné psychologie: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. 2., rozšířené vyd., v Akademii vyd. 1. Praha: Academia, 1997, 437 s. ISBN 80-200-0625-7.

SKUTIL, Martin a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství: kontext, dynamika a intervence*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 254 s. Psyché (Grada). ISBN 978-807-3677-787.

ŠEVČÍK, Drahomír a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Domácí násilí: kontext, dynamika*

*a intervence*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011, 186 s. ISBN 978-807-3676-902.

ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krizová intervence pro praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2004, 197 s. Psyché (Grada). ISBN 80-247-0586-9.

VODÁČKOVÁ, Daniela. *Krizová intervence: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, 543 s. ISBN 80-717-8696-9.

VYBÍRAL, Zbyněk a Naděžda ŠPATENKOVÁ. *Psychologie lidské komunikace: kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000, 264 s. Psyché (Grada). ISBN 80-717-8291-2.

### **Časopisecké statě**

VITOUŠKOVÁ, P; Pachatelé nejčastěji kombinují psychické a fyzické násilí. *Sociální práce/Sociálna práca*, 2006, č. 2.

### **Legislativní normy**

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění platném k 14.2.2015

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění platném k 10.2.2015

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění platném k 10.2.2015

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský správní řád, ve znění platném k 14.2.2015

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění platném k 10.2.2015

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění platném k 15.2.2015

### **Elektronické dokumenty**

Bez autora, Bílý kruh bezpečí: *Pomoc obětem trestných činů v ČR*. [on-line], dostupné na [www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost](http://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost).

Bez autora. Dona linka: *Pomoc obětem domácího násilí. Metoda Sara DN*. [on-line], dostupné na [www.donalinka.cz/nova-praxe/metoda-sara-dn/](http://www.donalinka.cz/nova-praxe/metoda-sara-dn/).

Bez autora. *Intervenční centra, ON:MPSV ČR*, [on-line], poslední aktualizace 30.1.2009, dostupné na [www.mpsv.cz/cs/4228](http://www.mpsv.cz/cs/4228).

ŠÁMAL, P. *Subsidiarita trestní represe a zásada ultima ratio v novém trestním zákoníku*. [on-line], poslední aktualizace 2.1.2009, dostupné na

[www.elaw.cz/clanek/subsidiarita-trestni-represe-a-zasada-ultima-ratio-v-novem-trestnim-zakon](http://www.elaw.cz/clanek/subsidiarita-trestni-represe-a-zasada-ultima-ratio-v-novem-trestnim-zakon)



## **Seznam příloh**

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| Příloha č. 1 – Dotazník ..... | 48 |
|-------------------------------|----|

## **Příloha č. 1 - Dotazník**

1. Které z institucí zabývajících se domácím násilím jste se jako první svěřila se svým problémem?

2. Co vás vedlo oslovit zrovna tuto instituci?

3. Postačila vám pomoc této jedné instituce nebo vás odkázali na jinou či vás přímo do této instituce doprovodili? Kolik těch organizací bylo? Jaké?

4. Měli ostatní instituce již informace o vašem případě nebo jste musela znovu vše vypovídat?

5. Jaký dojem jste měla ze spolupráce mezi institucemi, jak jste vnímala jejich spolupráci při řešení vašeho problému? (Účast na řešení problému, bagatelizace problému, ponižování lidské důstojnosti, apod.).

6. Když vám instituce, u které jste řešila případ vašeho domácího násilí, sdělovala informace o možných službách u jiné z organizací zabývajících se domácím násilím, byly tyto informace pravdivé nebo jste zjistila při jednání s další organizací, že prvotní informace byly liché?

7. Jak hodnotíte s odstupem času po prožitém těžkém životním období poskytnutou pomoc či službu zúčastněných subjektů a jak hodnotíte jejich vzájemnou spolupráci?

8. Jak byste hodnotila rychlost spolupráce a s tím související poskytnuté pomoci zúčastněných subjektů? Mohla by být spolupráce dle Vašeho názoru rychlejší?

9. Co jste od zúčastněných subjektů při řešení Vašeho problému očekávala a nebylo Vám poskytnuto. Jaký návrh byste měla ke zlepšení činnosti a spolupráce organizací, se kterými jste se při řešení Vašeho problému setkala?

## **Abstrakt**

BOZDĚCH, J. Názor oběti domácího násilí na interdisciplinární spolupráci subjektů řešících případy domácího násilí v Plzni a jeho okolí. České Budějovice 2009. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Lucie Maliňáková.

Klíčová slova: domácí násilí, oběť domácího násilí, ohrožená osoba, násilná osoba, intervenční centrum.

Bakalářská práce se zabývá názorem oběti domácího násilím na interdisciplinární spolupráci řešící případy domácího násilí s ohledem na kvalitu, rychlost a efektivnost při poskytování pomoci a dále se zabývá případnými dalšími návrhy na vzájemnou provázanost a zkvalitnění poskytovaných služeb.

Práce je rozdělena na čtyři hlavní části, ve kterých jsou v odborných teoriích zmíněny pojmy související s domácím násilím, právní normy řešící případy domácího násilí, činnost jednotlivých subjektů řešících případy domácího násilí a jejich vzájemná spolupráce a důležitost správné a účinné komunikace při řešení těchto případů. V závěrečné části je výzkumem mezi vzorkem obětí domácího násilí v Plzni a jeho okolí zjišťován názor na vzájemnou spolupráci zainteresovaných subjektů včetně jejich případných dalších připomínek a návrhů.

## **Abstract**

BOZDĚCH, J. The Opinion of a Home Violence Victim on the Interdisciplinary Cooperation of Organizations Dealing with the Cases of Home Violence in Pilsen and Its Surroundings. České Budějovice, 2009. Bachelor thesis. University of South Bohemia in České Budějovice. The Faculty of Theology. Supervisor Mgr. Lucie Maliňáková.

Keywords: home violence, victims of home violence, endangered person, violent person, intervention center.

The bachelor thesis deals with a victim of home violence and her opinion on the interdisciplinary cooperation addressing home violence cases in terms of the quality, speed and efficiency in providing the assistance. It also suggests some proposals on the interdependence and improvement of the services.

The work is divided into four main parts, which outline scientific theories, concepts and terminology related to home violence, legislation and organizations addressing the cases of home violence and their mutual cooperation, and the importance of their proper and effective communication in dealing with these cases. In the final part of the research the reader will find a sample of home violence victims from Pilsen and surroundings who was questioned about her opinions on the mutual cooperation of the mentioned organizations including her additional comments and suggestions.